

EL PREU DE L'ELECTRICITAT. MERCAT REGULAT O LLIURE?

INTRODUCCIÓ

Els preus de l'energia preocupen a la ciutadania i ara encara més, sobretot el de l'energia elèctrica, a causa de la gran variabilitat dels preus i del fort increment d'aquests darrers anys motivat sobretot per:

- La recuperació de la covid que ha incrementat la demanda.
- El desequilibri entre l'oferta i la demanda.
- La dependència d'Europa de l'energia fòssil, que no en té.
- La guerra d'Ucraïna – Rússia.
- El disseny del mercat majorista és marginalista. Això vol dir que l'energia que se subministra prové de diferents fonts (eòlica, nuclear...) i cadascuna té un cost diferent. Tanmateix, el preu final de l'energia, provingui de la font que provingui, ve marcat pel preu més car.
 - El gas ha passat el 2020 de 12 €/MWh, a 240 €/MWh el 8 de març del 2022 (20 vegades més gran).
 - L'electricitat ha passat el 2019 de 48 €/MWh, a 220 €/MWh de mitjana el 2022 (5 vegades més gran).

MERCAT REGULAT O LLIURE?

Aquesta és la gran pregunta. Per respondre-la, pot ser útil conèixer les dades següents:

- El 2021: 4,5 milions de clients van passar del mercat regulat al mercat lliure.
- En l'actualitat, a l'Estat espanyol hi ha 20 milions de clients al mercat lliure i 10 milions al mercat regulat

Consums i potències contractades l'any 2021		
MERCAT	CONSUM (kWh any)	POTENCIA CONTRACTADA
Regulat	2.200	3,9
Lliure	2.800	4,6

Clients amb bo social el setembre de 2021	
TIPOLOGIA CLIENT	NOMBRE DE CLIENTS
Pensionistes	128.000
Famílies nombroses	334.000
UF sense menors	606.000
UF amb 1 menor	88.000
UF amb 2 menors	57.000
TOTAL	1.213.000

Evolució del preu de l'electricitat de la tarifa Preu Voluntari per al Petit Consumidor (PVPC) a €/MWh consumit			
CONCEPTE	2011	2016	2021
Peatge	7,5	11,5	10
Marge	1	1	1
Cost de producció	6,5	5,5	13
TOTAL	15	18	24

Exemple de l'evolució d'unes factures reals de PVPC l'any 2022			
Mes	Factura (€)	Consum (KWH)	Preu Ut. (€)
Gener	90	281	0,32
Febrer	25	82	0,31
Març	167	413	0,4
Abril	116	436	0,267

Exemple real del preu dels consums en els diferents períodes horaris de la tarifa del mercat regulat (PVPC)		
PERÍODE	PREU (€/kWh)	COMPARATIU (vegades més gran)
P1 (Punta)	0,074	25
P2 (Pla)	0,028	9
P3 (Vall)	0,003	1

Comparativa d'un consum real amb la millor i la pitjor oferta del mercat lliure i el regulat			
CONCEPTE	MILLOR OFERTA MERCAT LLIURE (€/kW any)	PITJOR OFERTA MERCAT LLIURE (€/kW any)	PVPC
Tarifa potència hora punta	30,667 (€/kW any)	30,667 (€/kW any)	
Tarifa potència hora vall	4,1 (€/kW any)	4,1 (€/kW any)	
Tarifa energia	0,216 (€/kWh)	0,216 (€/kWh)	
Total any (€)	881	1.393	1.015

PREVISIÓ FUTURA DELS PREUS:

El futur és incert, tot i això, es pot predir el següent:

- Restabliment de l'IVA al 21%- Ara el 10%.
- Ajustament del mercat majorista (nou Real Decret)
- Mitigació de l'impacte als preus pels costos del gas.
- Reforma de la tarifa PVPC.
- Reducció de la volatilitat.
- Millora de la relació comercial amb Algèria.
- Fi de la guerra Rússia-Ucraïna.

CONCLUSIONS

És difícil saber quina de les dues opcions existents, mercat lliure o regulat, és la millor a causa dels factors següents:

- La volatilitat dels preus.
- Els factors externs que els determinen i que s'escapen del control del govern ni de les empreses comercialitzadores.
- I sobretot, el perfil del consumidor i la tipologia de cada client en particular.

L'anàlisi de les dades ens indica el següent:

- Des de la liberalització del sector elèctric, molts clients van passant-se al mercat lliure.
- Els preus de l'energia elèctrica s'han multiplicat en quatre anys per cinc i el del gas, per vint en tres anys.
- Els clients dels contractes de mercat lliure són els que consumeixen més energia i tenen més potència contractada.
- Les unitats familiars sense menors (menor límit de consum de 1380 kWh any) són els que més han seleccionat el mercat regulat, seguits de les famílies nombroses (amb un límit de consum de 4140 kWh any). Se suposa que les famílies sense menors que trien el mercat regular ho fan perquè les resulta més fàcil ajustar-se al requisit del límit i les famílies nombroses que també trien aquesta opció ho fan perquè poden arribar a consumir més energia amb preu de descompte.
- Al mercat regulat, els períodes horaris tenen molta importància. Per això, consumir en hora punta surt molt més car que fer-ho en hora vall.
- Al mercat lliure, es poden trobar ofertes que milloren els preus del mercat regulat i ofertes pitjors. S'ha de saber escollir.

DECISIÓ: MERCAT REGULAT (PVPC) o MERCAT LLIURE?

MERCAT REGULAT si:

- Et sents vulnerable i vols estar sota el paraigua de la seguretat dels preus regulats pel govern.
- Tens dret al BO SOCIAL, pels descomptes en el cost de la factura.
- Tens un consum baix, no arribant al del mínim establert, segons el teu perfil social dins del BO SOCIAL (1380 ÷ 4140 kWh ANY).
- Ets conscient dels diferents costos de l'energia en els diferents períodes horaris i ajustes els teus hàbits de consum.
- Evites analitzar el mercat periòdicament, cercant les millors ofertes del mercat lliure.

- Assumeixes que les factures i els preus variïn constantment.

MERCAT LLIURE si:

- No tens dret als descomptes del BO SOCIAL.
- T'agrada buscar i comparar preus del mercat.
- T'agrada fomentar la competència del mercat entre l'oferta i la demanda.
- Et desagrada haver d'ajustar-te a uns períodes horaris de consum o has trobat ofertes que s'ajusten al teu perfil de consumidor.
- Vols tenir menys variabilitat en els preus com a mínim durant un any.